

Het broedseizoen 2025 van de Purperreiger in Nederland: populatie opnieuw op hoog niveau, wel met enkele opmerkelijke verschuivingen.

Henk van der Kooij

Dit verslag is het 31ste van een reeks van verslagen waarvan de eerste in 1983 in *het Vogeljaar* is gepubliceerd. Het laatste Vogeljaarverslag verscheen in 2022. Sovon verzorgt sindsdien de publicaties van mijn landelijke overzichten. Het derde Sovonverslag (verslag 30, broedseizoen 2024) dateert van december 2024. Dit en eerdere verslagen zijn te vinden op de Sovonwebsite onder soort-pagina Purperreiger.

Deze publicatie bespreekt broedseizoen 2025 van de purperreigerkolonies in Nederland. Tabel 1 geeft het overzicht van de Nederlandse gebieden met kolonies. Wel met een herordening: drie kolonies zijn Gelders! Ter vergelijking is de tabel aangevuld met de gegevens van '21-'24.

Friesland

Het aantal broedparen in Friesland is in 2025 voor het eerst in jaren niet gegroeid, maar ten opzichte van 2024 met ongeveer 12% afgenomen. Het aantal broedparen bedroeg in de jaren gemiddeld 2018-2020 gemiddeld 31, in de jaren 2024 en 2025 was dat ongeveer drie keer zo veel. Mogelijk gaat stabilisering optreden gezien het aantal nesten in 2025.

Brandemeer-Noord Deze grootste Friese kolonie telde minder (R. Kleefstra) en de vestiging (R. Kleefstra) in *Brandemeer-Zuid* beduidend minder nesten (T. Meijer).

Daarentegen hebben er sinds 1971 nog nooit zoveel Purperreigers in *De Deelen* gebroed als in 2025 (31 broedparen). Hierbij wel een kanttekening van Romke Kleefstra. Daar het broedsucces al jaren 'ontzettend goed' is, aldus Romke Kleefstra, 'is de groei van de kolonie marginaal te noemen gezien het aantal jongen dat jaarlijks uitvliegt'.

Kop van Overijssel

De Weerribben Na drie lege jaren was het verheugend dat de Purperreiger met 3 broedparen weer aanwezig was. Opmerkelijk genoeg niet broedend in Wetering-West maar in Wetering-Oost (M. Kuiper).

De Wieden Het kan verkeren. De grootste kolonie van Noord-Nederland, de Aukenkolonie in de Hoogwaterzone, telde in 2025 liefst 51 nesten minder: 146 nesten tegen 197 in 2024. Een opmerkelijke schommeling (J. Boon, W.A. Hottinga en R. Messemaker).

18 juni 2025 Broedende Koereiger nabij Purperreigernest met grote jongen. De Koereigers broeden in de gemengde Aukenkolonie echt onder bescherming van andere soorten (W.A. Hottinga).

Het verging de Purperreiger in *Mastenbroek-Noord* beter: 23 nesten tegen 21 in 2024 (W.A. Hottinga, M. Kuiper). Maar in de *Veldiger buitenlanden* bij het Zwarte water ook minder: 2 nesten in 2025 tegen 9 in 2024 (W.A. Hottinga, M. Kuiper).

In totaal hebben er in 2025 177 paren Purperreiger in de Kop van Overijssel gebroed, 51 minder dan in 2024.

Kromslootpark Almere

Het eerste broedgeval van de Purperreiger in Flevoland verdient een aparte vermelding. Met zekerheid heeft 1 paar Purperreiger in een rietkraag van het Kromslootpark vier jongen grootgebracht (juli 2025, C. van Tuijl).

Naardermeer

Vanouds liggen de nesten hier allemaal in waterriet. De dronetelling in 2025 overtrof met in totaal 157 nesten (T. van den Broek, K. Meulenkamp, Natuurmonumenten Beheereenheid Gooi & Vechtstreek) alle verwachtingen (in 2024 131).

Vermeldenswaard is dat de kolonie de laatste drie jaar jaarlijks is gegroeid en wel zo dat voor 2025 een aantal kon worden genoteerd dat voor het laatst in 1973 – dus ruim een halve eeuw geleden – met 180 nesten hoger lag!

Breukeleveensche Plas

Decennia hebben Purperreigers in de westelijke oeverzone van de Stille Plas gebroed. Na komst Vos in de kolonie bleek in 2014 de broedplek verlaten en de Purperreigers verhuisd naar een natte wilgenvegetatie in het baggerdepot. Vanaf 2014 hier jaarlijks gebroed. Het aantal nesten was in de periode 2019 t/m 2023 stabiel: gemiddeld 61 paar. Zo niet in 2024. Slecht 34 nesten werden geteld én, niet onbelangrijk, twee vossendrollen. Een deel van de vogels bleek weer verhuisd naar de westelijke oeverzone.

30 mei 2025 Elf jaar lang hebben we (van l.n.r. Michiel van Balen, Dirk Prop en Henk van der Kooij) jaarlijks de struweelvegetatie in het baggerdepot doorworsteld om het aantal nesten van de Purperreiger vast te stellen. De nesten werden gemarkeerd met wc papier om dubbeltellen te voorkomen. Het ziet er nu naar uit dat voortaan met een dronetelling kan worden volstaan (dronefotograaf Dirk Prop).

Op 30 mei 2025 werd in het baggerdepot geen enkel purperreigernest aangetroffen. Purperreigers zijn net Lepelaars: waar de Vos in de kolonie verschijnt, de Purperreiger verdwijnt. Ze waren allemaal weer tot broeden gekomen in de oeverzone. Op 30 mei varend langs de oeverzone constateerden we, net zoals in 2024, nestelen in de drassige oeverzone (vooral in riet maar ook in lisdodde) dicht bij het water. Maar in 2025 ook in lage elzen en wilgen niet ver van de oeversrand af, in een soort drijftilvegetatie. Gelukkig beschikt Dirk Prop over een drone en heeft hij dronepilootervaring. De droneopnamen van 9 juni leverden een voorlopige schatting van 34-44 nesten op. Op grond van de tweede dronevlucht (24 juni), kwamen we (D. Prop en mijn persoon) uit op 50-52 nesten. Maar waren er bij de eerste vluchten geen nesten buiten beeld gebleven? Al dronende leert men. Op grond van de hogere derde vlucht is het totaal aantal nesten vastgesteld op 60 (met dank aan Dirk). Tabel 1 leert dat het aantal nesten ondanks de verhuizing stabiel is gebleven.

Waterleidingplas

Na 0 nesten in 2023 waren de 13 nesten in 2024 een echte verrassing. Zo ook 2025: in de stroken met Kleine Lisdodde tegen de kade aan, die de scheiding vormt tussen de Waterleidingplas en de Loenderveense Plas, lagen 23 nesten (dronetelling 4 juni). Vergeleken met 2024 was een deel van de vogels merkbaar vroeger tot broeden gekomen (M. Struijff).

Vinkeveense plassen

Kon in 2023 met 2 nesten en in 2024 met 1 nest nog gesproken worden van incidentele broedgevallen, zo niet in 2025: de dronetelling van 4 juli gaf 6 nesten op twee houtrijke legakkers te zien (C.van Tuijl).

Kockengen

Op 3 juni 2025 is, voor de vijfde keer op rij, de struweelkolonie bij Kockengen geïnventariseerd (F. van Haelst, H. van der Kooij en H. van Loenhoud). De grondtelling verliep dit keer zonder problemen (zie verslag 2024) en leverde een record van 50 nesten op (38 nesten in 2024). Een stijging van ruim 30%! Het gaat deze struweelkolonie in het fraaie wilgenstruikrijke terrein, doorsneden en omgeven van modderrijke sloten, heel goed.

Kamerikse Nessen

Mij is niet bekend of de balk tussen vasteland en eilandje Bosjesnes (zie vorig verslag) inmiddels is afgegaasd met het oog op aanwezigheid Vos. In ieder geval maakt het aantal broedparen op de Bosjesnes in 2025 het onwaarschijnlijk dat de vos voor half juni (voor de dronetelling) in de kolonie is geweest: 44 nesten in 2025 tegen 20 in 2024. Op de Hoofdnes waren in 2024 38 paren tot broeden gekomen, in 2025 slechts 16. Purperreigers kunnen blijkbaar snel schakelen. Totaal 60 nesten, een evenaring van het record van 2016.

Lopikerwaard

Rietnestkolonie bij IJsselstein In het vorige verslag is vermeldt dat er in 2023/2024 een geïsoleerd eiland met riet gecreëerd is voor de Purperreiger. In 2024 kwamen hierop 27 paren tot broeden. In 2025 is het aantal nesten verder toegenomen. Bestudering van de droneopnamen van 1 juli van het Droneteam Lopikerwaard (H. de With) leverden een nieuw record van 35 nesten op (G. Abel, H. van der Kooij). Het totaal in tabel 1 staat op 36, daar in de eendenkooi van Blokland 1 paar gebroed heeft (G. Abel). De kolonie in de *Lekuiterwaarden* aan de rand van de Lopikerwaard telde in 2025 10 nesten (A. Boele).

Nieuwe vestigingen bij Willeskop en Kadekruis met in 2025 resp. 12 en 10 broedparen!

Nieuwkoopse Plassen

Het Nieuwkoopse plassengebied herbergt twee kolonies, die in De Pot bij Noorden en die langs de Oude Vaart (Nieuwkoop Zuid).

De Pot Het totaal nesten op de dronebeelden van 3 juli (R. Eenink) van deze unieke (struweel)-boomnestkolonie is door mij vastgesteld op 65: 62 nesten Purperreiger, 2 nesten Aalscholver en

1 nest Grote Zilverreiger. De Purperreigerkolonie in De Pot is al jaren opmerkelijk stabiel. In de periode 2021-2025 gemiddeld 62 nesten (tabel 1). Mijns inziens is geschikte broedgelegenheid de beperkende factor.

3 juli 2025 De Pot (R. Eenink) Naast 2 nesten Purperreiger zijn ook 2 nesten Aalscholver te zien. Nestligging: in kronen van Elzen op circa 10 meter hoogte.

3 juli 2025 De Pot (R. Eenink).
Verrassend: tussen de
Purperreigers in Aftakking West
bleek 1 paar Grote Zilverreiger tot
broeden te zijn gekomen. Is slechts
één keer eerder gebeurd. De Grote
Zilverreiger broedt in De Pot met
vele tientallen paren uitsluitend
tussen de Blauwe Reigers in het
Groot Reigerbos.

Oude Vaart Ook hier een nieuw
record: een urenlange
inventarisatie van de nesten op

de dronebeelden van 10 juni 2025 leverde 143 nesten (138 in 2024) op!

Totaal aantal nesten plassegebied in 2025 (De Pot + Oude Vaart): 205 (in 2024 203). Voor de
tweede keer deze eeuw boven de 200.

Gouderak

In de Krimpenerwaard in 2024 1 broedpaar in de Stolwijkse boezem bij Gouderak.

Ameide

2023 was voor deze kolonie met 218 nesten een topjaar. Het was toen de enige kolonie met
meer dan 200 broedparen. Maar tabel 1 geeft de laatste jaren een afname te zien: in 2024 186,
in 2025 158 nesten (J. van der Winden).

De kolonie bij Ameide is een pittige om te inventariseren daar er ook nesten onder struiken
zitten. Dit gegeven vereist een doordachte dronetechniek! Vermeldenswaard is dat de hier
voorkomende kolonievogels (Blauwe Reiger, Purperreiger en Lepelaar) de laatste jaren
gemiddeld verder van het water af dieper in het bos tot broeden zijn gekomen. Ook dat ze alle
drie qua aantal in 2025 ten opzichte van 2024 zijn achteruitgegaan.¹

Meerkerk

In 2024 22, in 2025 13 nesten (K. van Eerden, SBB). De afname bij Ameide is duidelijk niet gepaard
gegaan met een toename hier.

Goudriaan

Vestiging in de Alblasserwaard met in 2023 3, in 2024 7 en in 2025 8 nesten in wilgenstruweel
(K. van Eerden, SBB).

Kinderdijk

In 2024 de grootste Nederlandse kolonie met 215 nesten (R. Slagboom, B. van de Wetering). Ook
in 2025 met 210 paren de grootste. Het aantal nesten was in de periode 2021 t/m 2025 stabiel:
gemiddeld 205.

Alblasserwaard

Kraaienplas Tabel 1 toont een opmerkelijke constantheid: of 31 of 32 nesten (A. Kooij, R.
Slagboom)!

Slingelandse Plassen In 2024 13 nesten in (op) braamstruweel, in 2025 15 (R. Slagboom)

¹ J. van der Winden, Nestentelling reigers en lepelaars in de Zouweboezem voorjaar 2025.

Tiengemetten

Nieuwe vestiging in 2025 met 3 broedparen.

Lingedijk

Spijk De Meidoorn-Zwarte els-kolonie is op 17 juni vanaf de grond geteld: 29 nesten werden genoteerd (H. van der Kooij, A. van der Roest). De kolonie is ook bedroond: 32 nesten (C. van Tuijl, A. de Jong). Vorig jaar was de dronetelling ook nauwkeuriger dan de grondtelling. Dit komt door de ligging van de nesten. In dichte Meidoorns en hoge Elzen zijn, zo leert de praktijk, niet alle nesten goed te zien. *Arkel* Dronen hier leverde dronen 4 nesten op (C. van Tuijl, A. de Jong). Totaal Lingedijk 36 nesten.

Bommelerwaard

Poederoijen Met zekerheid is hier middels dronen broeden voor het eerst in 2024 vastgesteld: vier nesten werden opgespoord. In 2025 telde de kolonie 12 nesten (C. van Tuijl).

Bovendien bleek de Purperreiger na jaren van afwezigheid ook weer te broeden in de *Boezem van Brakel*: dronen gaf 1 nest tussen de Blauwe Reigers te zien (C. van Tuijl).

21 mei 2025
Broedende
Purperreiger
in een
vestiging van
de Blauwe
Reiger in
wilgen.
Boezem van
Brakel (C.
van Tuijl).

Discussie

Continuering topjaar 2024 Ook 2025 was een topjaar voor de Purperreiger: de broedpopulatie telde weer bijna 1400 broedparen (zie tabel 1)! Door het vrijwel zelfde totaal is het overzicht van 2025 makkelijk te vergelijken met dat van 2024. Opmerkelijk zijn de verschuivingen tussen kolonies en de verhuizingen naar nieuwe broedplekken die zich hebben voorgedaan.

Nieuwe vestigingen zijn kenmerkend voor een groeiende of fors gegroeide populatie. Ze zijn ook verrassend! In de vijf nieuwe vestigingen van 2023 – bij het Zwarte Water, bij Vinkeveen, bij Lopik, bij Meerkerk en bij Goudriaan – zijn ook in 2025 Purperreigers tot broeden gekomen. Van de vier nieuwe vestigingen van 2024 – Kleine Deelen, Reeuwijksche Plassen, Stolwijkse boezem en Poederoijen – kan dit niet gezegd worden: alleen bij Poederoijen kwam de Purpereiger weer tot broeden.

In 2025 kwamen er zes (!) nieuwe vestigingen met in totaal 32 broedparen bij: na vele jaren werd weer broeden vastgesteld in de provincie Flevoland en wel bij Almere. Verder werd broeden geconstateerd bij Willeskop, Kadekruis, in de Boezem van Brakel, in de Brabantse Biesbosch en op Tiengemetten.

Verschuivingen Het totaal aantal broedparen (zie tabel 1) was in 2025 met 1383 vrijwel gelijk aan dat van 2024 (1381). De verdeling over de kolonies was niet hetzelfde. Het aantal broedparen in de twee noordelijke provincies (Friesland en Overijssel) bedroeg in 2024 323 en in 2025 260. In de wat zuidelijker gelegen provincies (Utrecht, Noord- en Zuid-Holland, Gelderland en Noord-Brabant) kwamen meer Purperreigers tot broeden, resp. 1058 en 1123. In percentages: in 2024 resp. 23 en 77 %, in 2025 resp. 19 en 81 %.

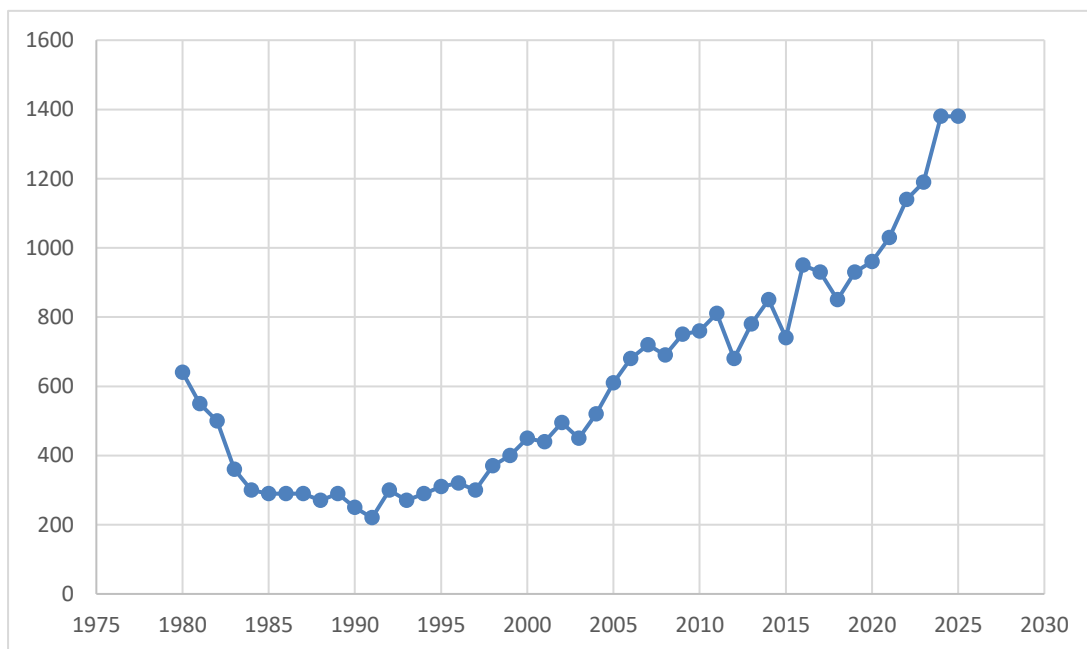
Grote veranderingen deden zich voor in de Aukenkolonie in de Hoogwaterzone (-51), in het Naardermeer (+26) en bij Ameide (-28) en verder bij de Waterleidingplas (+11), bij Kockengen (+12), bij Willeskop (+12) en bij IJsselstein (+11).

Maar ook bleven er grote kolonies als de kolonie bij Breukeleveen, de kolonies in het plassegebied bij Nieuwkoop en Noorden (samen ruim 200 broedparen) en de kolonie in de Kamerikse Nessen, opmerkelijk constant.

Waarom er in 2025 meer Purperreigers wat zuidelijker in ons land tot broeden zijn gekomen en in hoeverre lokale omstandigheden hierbij een rol gespeeld hebben, is niet te zeggen. Een ding kan met grote waarschijnlijkheid gezegd worden: aan de broedresultaten van de kolonies ligt het niet.

Wat een vogel! (D. Prop)

Dankwoord

Alle tellers, alle informatieverstrekkers en alle betrokkenen – zoals gebruikelijk vermeld in de stukjes over de kolonies - zeg ik hartelijk dank. Ik hoop ook in 2026 van uw en jouw inventarisatiewerk en resultaten kennis te kunnen nemen.

* Ir. H. van der Kooij, Groenendaal 8, 4041 XX Kesteren, h.vdkooij@hetnet.nl, 17 dec. 2025.

**Tabel 1 - Overzicht van de kolonies, gerangschikt naar provincie.
De totalen zijn afgerond op tientallen.**

	2021	2022	2023	2024	2025
Friesland					
Lytse Deelen (kleine Deelen)				1-2	0
De Deelen	19	17	19	25	31
Brandmeer-Noord, Oldelamer	25	42	53	57	49
Brandmeer- Zuid (Heida)	6	4	4	11	2
Rottige Meenthe	3	0?	ng	0	1
Overijssel					
De Weerribben	17	0	0	0	3
De Wieden, Hoogwaterzone	96	142	136	197	146
De Wieden, diversen	(5)	ng	ng	ng	ng
Zwarte Meer, Mandjeswaard	(1)	(1)	(2)	1	1
Zwarte Water, Veldiger buitenlanden			1	9	2
Mastenbroek-Oost	32	?	18	21	23
Mastenbroek-West	6	?	3	0	2
Flevoland					
Almere, Kromslootpark					1
Noord-Holland					
Naardermeer	111	76**	122	131	157
Breukeleveensche Plas	58	56	61	63	60
Waterleidingplas	4	4	0	13	23
Utrecht					
Vinkeveense Plassen			2	1	6
Kockengen	8	26	29	38	50
Kamerikse Nessen	47	57	50	58	60
Lopikerwaard, IJsselstein	13	20	23	27	36
Willeskop oost					12
Kadekruis					10
Lopikerwaard, Lekuiterwaarden	0	0	9	13	10
Zuid-Holland					
Nieuwkoopse Pl., De Pot	64	62	59	65	62
Nieuwkoopse Pl., Oude Vaart	120	132	118	138	143
Reeuwijksche Plassen				1	0
Stolwijkse boezem Gouderak				1	0
Ameide	(150)	178	218	186	158
Goudriaan			3	7	8
Meerkerk			1	22	13
Kinderdijk	180	230	190	215	210
Alblasserwaard Kraaienplas	32	31	32	32	31
Alblasserwaard Slingelandse Pl.	ng	5*	10	13	15
Tiengemetten					3
Gelderland					
Lingedijk ⁽¹⁾	(30)	(30)	(30)	30	36
Boezem van Brakel	0	0	ng	0	1
Poederoijen		+?	+?	4	12
Noord-Brabant					
Brabantse Biesbosch	0	0	0	0	6
Totaal circa	1030	1140	1190	1380	1380

⁽¹⁾ Lingedijk = tussen Heukelum en Arkel () = schatting ng = niet geteld * = minimaal
(totaal Ameide voor 2021 gesteld op 150, voor Lingedijk 2021, 2022 en 2023 op 30,
** totaal Naardermeer voor 2022 gesteld op min. 100.)